ID-DAWL

SETTEMBRU 2025 WWW.AHMADIYYA.MT NUMRU 93

"Alla għolla 'l fuq is-smewwiet u waqqaf il-kejl, ħalli intom ma taqbżux dak il-kejl."

L-Edukazzjoni tan-Nisa | L-Iżvilupp Sostenibbli | Is-Sofferenzi tal-Anzjani | Qatra l-Ilma

F'Isem Alla, Mimli Grazzji, Dejjem Ħanin

Editorjal

L-Iżlam jippermetti li n-nisa jkomplu jistudjaw?

Imam Laiq Ahmed Atif
President Ahmadiyya Muslim Jamaat

Is-suġġett dwar id-drittijiet tan-nisa huwa tema li tiġi diskussa ħafna, speċjalment meta wieħed jindirizza l-kunċetti żbaljati dwar l-Iżlam. Allegazzjoni komuni hija dik li l-Iżlam ma jiddefendix id-drittijiet tan-nisa u għaldaqstant jirrestrinġi lin-nisa Musulmani milli jkomplu jsegwu l-edukazzjoni tagħhom, il-karriera u l-ambizzjonijiet personali.

Alla Omnipotenti jgħid fil-Koran Imqaddes (39:10): "Dawk li jafu huma ugwali għal dawk li ma jafux?" Dan il-vers jenfasizza l-valur tal-għarfien, mingħajr ma jispeċifika l-ġeneru. Il-mistoqsija hija simbolika u tistabbilixxi prinċipju fundamentali Iżlamiku: l-għarfien jgħolli l-istatus ta' dak li jkun. Fil-fatt, l-għarfien u l-fehim huma karatteristiċi ewlenin tad-devoti ġenwini, kemm irġiel kif ukoll nisa.

L-idea li l-Iżlam ma jippermettix li n-nisa jkomplu bl-edukazzjoni tagħhom, li jiksbu l-kwalifiki, jew li jaħdmu hija kunċett żbaljat — wieħed li ħafna drabi għandu l-għeruq tiegħu fil-miżinterpretazzjoni ta' kwistjonijiet kulturali jew politiċi bħala tagħlim reliġjuż.

Fil-verità, l-Iżlam huwa reliġjon li tagħti forza lin-nisa. Hija tħeġġeġ kemm lill-irġiel kif ukoll lin-nisa biex ifittxu l-għarfien. Il-Qaddis Profeta Muħammad, is-sliem għalih, qal, "It-tiftix tal-għarfien huwa dmir ta' kull Musulman" — mingħajr distinzjoni bejn is-sessi. *Ikompli fil-ħarġa li jmiss...*

ID-DAWL

SETTEMBRU 2025 – Numru 93 – Pubblikazzjoni ta'
AHMADIYYA MUSLIM JAMAAT MALTA
Mob: 79 655 255 | **Tel:** 21 655 255
Email: amjmalta@gmail.com
www.ahmadiyyamalta.org

INDEX

Islam & education of women 02
Islam & sustainable development 03
The elder generation 08
A single drop of water... 08

www.ahmadiyya.mt/id-dawl **Il-Qoxra:** iStock.com/Kapook2981
Indirizz: Ahmadiyya Library & Office - 30 Triq Turu Rizzo, Gżira

L-Iżlam u l-iżvilupp sostenibbli

Faisal Mohammed Zakari *BA, MBA, MSc*

Il-Ħarsien: fiduċja sagra tad-dinja

Mill-perspettiva tal-Iżlam, is-sostenibbiltà tisboq l-użanzi kwakunkwe; hija tinkorpora obbligu sagru konċess lill-umanità. Minsuġa profondament mat-tagħlim tal-Koran u s-*Sunnah* (eżempji prattiċi tal-Profeta Muħammad), il-viżjoni Iżlamika tenfasizza l-amministrazzjoni (*khilafah*), bħala prinċipju importanti għall-ħarsien tal-pjaneta tagħna u għat-tkattir ta' soċjetajiet ġusti, vijabbli u vibranti. Hekk kif id-dinja qed titħabat ma' sfidi enormi bħall-bdil fil-klima u d-disparità soċjali, l-Iżlam jippreżenta mudell ibbażat fuq l-ispiritwalità u b'saħħtu etikament għall-avvanz tas-sostenibbiltà.

Biex nibdew, xi jfisser eżattament l-iżvilupp sostenibbli, u kif il-fehma Iżlamika ssostnih bis-sinjifikat?

Il-fehim usa' tal-iżvilupp li jilqa' l-bżonnijiet tal-lum u ta' għada fi ħdan il-qafas Iżlamiku jixbah ħafna d-diskors dominanti, partikolarment dak tal-ġustizzja interġenerazzjonali u t-titjib tal-kwalità tal-ħajja. L-iżvilupp sostenibbli huwa għalkollox ikkaratterizzat bħala dak il-progress li jissodisfa l-bżonnijiet tal-lum mingħajr ma jipperikola l-ħiliet tal-ġenerazzjonijiet futuri milli jaqtgħu x-xewqat tagħhom. Il-perspettiva Iżlamika temmen li l-ħolqien kollu fid-dinja jeżisti għall-benefiċċju tal-umanità, barka divina mingħand Alla.

Madankollu, it-tagħlim Iżlamiku tal-Koran jiddeskrivi l-bnedmin bħala *khalifah* (amministratur jew depożitarju) tad-dinja, li timplika li l-umanità għandha responsabbiltà sagra li tipproteġi u tiddirieġi l-aspetti kollha tal-ħolqien bħala fiduċja (*amanah*) mingħand Alla. Din l-amministrazzjoni ġġorr magħha l-kontabilità quddiem Alla għall-użu, l-immaniġġar u l-preservazzjoni tar-riżorsi naturali. L-użu ħażin jew il-ħela ta' dawn ir-riżorsi mifdija huwa meqjus bħala vjolazzjoni ta' din il-fiduċja u, b'hekk, falliment spiritwali u etiku.

Jacob_09/Shutterstock.com

L-aktar importanti huwa li kemm il-veduti dominanti u dawk Iżlamiċi jagħmlu enfasi fuq l-ekwità interġenerazzjonali, b'hekk jiġu mħarsa r-riżorsi u l-ambjenti ħalli l-ġenerazzjonijiet futuri jgawdu mill-istess opportunitajiet u benefiċċji bħalma qed tagħmel dik ta' issa. It-titjib tal-**kwalità tal-ħajja** huwa essenzjali, mhux biss materjalment, iżda wkoll soċjalment u spiritwalment.

L-użu ta' dawn ir-riżorsi mill-amministraturi (il-bnedmin) għall-iżvilupp isir sostenibbli mill-perspettiva Iżlamika meta jittieħdu inkonsiderazzjoni dawn li ġejjin:

Bilanċ (*miżan*), il-Koran ripetutament jirreferi għal *miżan*—il-bilanċ fil-ħolqien maħluq divinament. Dan jinkorpora l-bilanċ ċelestjali (l-ordni planetarju) kif ukoll l-ekwilibriju meħtieġ fl-interazzjoni umana mal-ambjent.

Moderazzjoni (*wasatiyyah*), fejn l-Iżlam iħeġġeġ il-*wasatiyyah*, jew moderazzjoni, li tiggwida lill-Musulmani biex jevitaw l-eċċess fil-konsum, fil-produzzjoni u f'kull attività umana. Dan it-tagħlim għandu l-għan li jippreveni l-ħela (*israf*) u t-tnaqqis tar-riżorsi, u jħeġġeġ l-utilizzazzjoni meqjusa u maħsuba ta' dak li tipprovdi l-art.

Projbizzjoni tal-Ħela (*israf*): L-użu ħażin tal-affarijiet u l-ħela huma kkundannati b'mod espliċitu mill-Iżlam. Il-Qaddis Profeta Muħammad (il-paċi tkun fuqu) u l-versi Koraniċi jenfasizzaw l-evitar ta' konsum żejjed u t-tħeġġiġ tat-tqanċiċ, valuri marbuta direttament ma' temi globali ta' sostenibbiltà.

Nimmiraw għal sostenibbiltà moderna

Sostenibbiltà Ambjentali: L-Iżlam jikkundanna l-esplojtazzjoni eċċessiva tan-natura. Il-konservazzjoni u l-ħarsien tar-riżorsi naturali huma mħeġġa profondament kemm mill-iskrittura kif ukoll mit-tradizzjonijiet profetiċi, fejn inħolqot kultura ta' kontra l-esplojtazzjoni u l-preservazzjoni tal-bijodiversità. Il-konsum esaġerat u l-produzzjoni mhux ikkontrollata huma fost l-akbar sfidi għad-dinja fiż-żminijiet kontemporanji. L-Iżlam jinkoraġġixxi l-konsum moderat, u jiskoraġġixxi t-tberbiq u r-regħba. Il-Koran Imqaddes ħafna drabi jiddeskrivi l-bilanċ perfett tan-natura b'dawn il-modi:

> **"…Miegħu kollox huwa b'qies sewwa."** (13:9)
>
> **"Tassew, Aħna ħloqna kollox b'qies eżatt."** (54:50)
>
> **"Huwa għolla 'l fuq is-smewwiet u waqqaf il-kejl, ħalli intom ma taqbżux dak il-kejl."** (55:8-9)

Dan it-tagħlim isaħħaħ l-enfasi li l-Koran Imqaddes iqiegħed fuq il-konservazzjoni tan-natura u li m'għandna nużaw l-ebda tip ta' riżorsa naturali mingħajr skop jew għal-lussu tagħna.

Sostenibbiltà Ekonomika: It-tradizzjoni Iżlamika għandha l-għan li tipprovdi impjieg sħiħ u produttiv, xogħol dinjituż lill-membri kollha ta' soċjetà, u progress ekonomiku kostanti, inklussiv u sostenibbli. Il-konsum etiku, it-tiċħid tal-materjaliżmu, u l-prinċipji finanzjarji Iżlamiċi, bħall-projbizzjoni tal-interessi (*riba*) u r-riskju sostanzjali u l-inċertezza, kollha jkattru sistemi ekonomiċi li jagħtu prijorità lill-ekwità u r-responsabbiltà.

Il-wisq meqjum Koran Imqaddes u l-*Hadith* (id-diskorsi tal-Profeta) il-ħin kollu jwiddbu lill-Musulmani biex ma jħallux ix-xewqat, ir-regħba, l-arroganza jew ir-rivalità jikkunsmaw lil qlubhom.

Il-prinċipji morali tal-Iżlam jaspiraw li jikkultivaw dinja armonjuża u sana fejn in-natura tiffjorixxi, fejn in-nies jaqilgħu l-ħobża ta' kuljum b'mod ġust, u fejn id-drittijiet fundamentali tar-remunerazzjoni f'waqtha jkunu jgħoddu sew kemm għall-intraprendituri kif ukoll għall-ħaddiema.

Il-Koran Imqaddes jiddefinixxi l-ekonomija bħala *Khair* (barka, tjubija) kif ukoll *Fazal* (grazzja). Dan ifisser li l-Iżlam iħaddan il-progress ekonomiku; madanakollu, huwa jfittex li jagħti importanza lit-'tjubija' u lill-'ħarsien' tal-umanità u tal-ħlejjaq kollha billi joħloq realtà fejn il-ġuħ, il-faqar, l-anarkija u s-servitù huma mnaqqsa.

Konsegwentement, il-qafas finanzjarju Iżlamiku mhux biss jiffoka fuq it-tibdiliet ekonomiċi iżda jipprovdi wkoll prinċipji għall-kondotta ekonomika li hija l-qofol tal-ekonomija etika. Dan ikattar it-tradizzjonijiet kulturali u ekonomiċi ta' *ehsan* (il-benevolenza, il-ġustizzja, jew il-provediment għan-nies ibbażat fuq il-ħtiġijiet tagħhom), jippromwovi l-ugwaljanza, inaqqas il-ħela, u jiddefendi s-sostenibbiltà eżistenti, ħafna drabi f'linja mal-ideoloġiji moderni Ambjentali, Soċjali u ta' Governanza (ESG) u prinċipji ta' kummerċ u investiment responsabbli.

Sostenibbiltà Soċjali: Il-ġustizzja (*adl*) u l-ekwità huma prinċipji fundamentali Iżlamiċi, kif enfasizzat fil-Koran: "Iddefendu kemm tifilħu

’l-ġustizzja” (4:136). Il-ġustizzja soċjali sservi bħala pedament għall-etika soċjali, tippromwovi t-trattament ġust, l-allokazzjoni retta tar-riżorsi u l-ħarsien tad-drittijiet tal-emarġinati. Dan il-prinċipju huwa marbut sewwa mas-sostenibbiltà soċjali u l-unità. Mekkaniżmi ta’ sapport bħal *Zakat* u *Sadaqah* (karità) jiffaċilitaw it-tqassim tal-ġid biex jgħinu lill-popolazzjonijiet vulnerabbli, hekk kif inhu miktub: **“Il-karità hija biss għall-fqar u għal dawk fil-bżonn, u għal dawk li huma mqabbdin b’konnessjoni mal-ġbir u d-distribuzzjoni tagħha u għal dawk li qlubhom għandhom jiġu mfarrġa, u għal-libertà tal-iskjavi, u għal dawk imtaqqlin bid-dejn, u għal dawk li qed ifittxu lil Alla, u għall-vjaġġaturi. Din hi direzzjoni mingħand Alla. Alla Jaf Kollox, Għaqli.”** (Il-Koran, 9:60)

Barra minn hekk, *Shura* (konsultazzjoni reċiproka) tkattar il-governanza parteċipatorja u l-unità soċjali. Bl-istess mod, l-għotjiet ta’ karità jgħinu biex ikun hemm inizjattivi dejjiema, li jkunu ta’ benefiċċju fil-komunità, bħall-iskejjel, l-isptarijiet u s-servizzi pubbliċi, kollha komponenti essenzjali f’qafas ta’ għajnuna sostenibbli soċjalment.

Konklużjoni

L-Iżlam imur lil hinn milli jħaddan biss is-sostenibbiltà; anzi huwa jkattarha. Filwaqt li għadd ta’ oqfsa sekulari jagħtu importanza lill-effiċjenza ambjentali u ekonomika, l-Iżlam jinfiltra element spiritwali u morali fis-suġġett. Prinċipji bħall-gratitudni, l-umiltà u l-kontabilità jsawru l-bażi tal-interazzjonijiet Musulmani mal-ħolqien. L-Iżlam jippreżenta strateġija dwar is-sostenibbiltà komprensiva li twaħħad l-ekoloġija, l-ekwità u l-ekonomija, kollha mdaħħlin taħt il-kappa tal-fidi u d-dmir.

Mit-tnaqqis tal-ħela għat-twettiq tal-ġustizzja u għat-tkattir tal-finanzjament etiku, il-gwida Iżlamika mhijiex marbuta biss mas-sostenibbiltà globali; huwa indispensabbli li tiksibha. Hekk kif id-dinja qed tfittex riżoluzzjonijiet inklussivi, it-tagħlim Iżlamiku jista’ jdawwal it-toroq għall-komunitajiet biex ikollhom futur bilanċjat, ġust u spiritwalment rikk li jsewwi l-firdiet kulturali, jinkoraġġixxi l-inklussività, u jnibbet movimenti li jsaħħu aktar lis-soċjetà.

Is-sofferenzi tal-ġenerazzjonijiet il-kbar

Darba, wieħed tfajjel osserva, b'ħafna dwejjaq u wġigħ, it-trattament ħażin ta' nannuh mill-istess idejn ta' missieru. Dan ġie mċaqlaq bil-mod il-mod minn kamra tas-sodda komda u mgħammra b'kollox għal spazju iċken u inqas konvenjenti sakemm fl-aħħar spiċċa fil-kwartieri tal-qaddejja. Matul xitwa li kienet ħarxa żżejjed, in-nannu lmenta li kamartu kienet kiesħa wisq u li l-kutra ma kinitx ħoxna biżżejjed biex iżżommu sħun u konfortabbli. Il-missier beda jfittex għal kutra oħra qalb qatta biċċiet qodma u bla użu. Meta ra dan, it-tifel dar fuq missieru u qallu: "Tagħtix il-biċċiet kollha lin-nannu, ħalli ftit għalija ħalli nkun nista' nagħtihomlok meta tixjieħ inti."

Din l-espressjoni innoċenti tad-dispjaċir tat-tfajjel turi s-sofferenzi tal-ġenerazzjonijiet il-kbar fiż-żminijiet tal-lum.

Qatra ilma tista' titfi l-fjammi tal-gwerra

Kien hemm nar qawwi fin-nofs ta' foresta kbira, bil-possibbiltà li jeqred kulma kien hemm fil-madwar. Qalb dan il-kaos, għasfur tal-bejt tar għal nixxiegħa fil-viċin. Filwaqt li ġabar qatra waħda tal-ilma f'munqaru, beda jagħti sehmu biex jitfi dak in-nar qawwi. Meta rat dawn l-isforzi insinifikanti, ajkla ċanfret lil dan l-għasfur ċkejken u qaltlu: "B'dan il-ftit ilma, kif taħseb li se jirnexxilek titfi dan in-nar kollu? Jaqbillek issalva lilek innifsek u ttir 'l hemm, għaliex m'hemm xejn x'tagħmel."

L-għasfur tal-bejt wieġeb: "Ma jimpurtanix jekk immut, għax is-sehem tiegħi biex nitfi dan in-nar – anki b'qatra waħda tal-ilma – huwa dak li jgħodd, mhux dak li nikseb."

Is-sħab tal-viċin tant tqanqlu minn dan l-att ċkejken iżda sinifikattiv ħafna li ħolqu x-xita hekk kif l-għasfur waqaf jitkellem, u salvaw foresta sħiħa min-nar katastrofiku li kien għoddu se jeqred kollox.

Din il-parabbola twasslilna lezzjoni profonda dwar il-qawwa ta' sforzi li jidhru insinifikanti li fl-aħħar mill-aħħar jagħmlu differenza kbira.

IMĦABBA GĦAL KULĦADD - MIBEGĦDA GĦAL ĦADD

"ID-DAWL" (The Light) is a Maltese magazine published by the Ahmadiyya Muslim Jamaat Malta.

amjmalta@gmail.com
www.ahmadiyya.mt